

A főváros részvényvásárlása. Budapest székesfővárosa a Városi villamos vasút részvénymajoritálásának tulajdonosává lesz és ezzel eszközt nyer arra, hogy a főváros közlekedésügyébe beleszólhasson és arra irányító befolyást gyakoroljon. Eppen lapunk mult heti számában utaltunk rá arra a veszedelemre, amely a főváros közlekedését egy vállalat monopoliumává teszi, ha a Közfűti vasúttársaság megszerzi a Városi villamos vasút részvényeinek többségét. És e cikkünk megjelentése után 24 órával már a polgármester által egybehívott értekezlet kimondotta, hogy a főváros megveszi a Városi villamos vasút részvényeinek nagyobb felét. Nyilvánvaló, hogy e nagy művelet keresztülvitelére éppen az általunk hangoztatott szempont volt döntő behatással, amint hogy ennek *Vázsonyi Vilmos* és *Platthy György* dr. nyíltan kifejezést is adtak. Magának a nagy tranzakciónak a megítélésében a kommunális körök véleménye annyira megegyező, a részvényvásárlás annyira átment a köztudatba, hogy mellette további érveket felhozni igazán felesleges. Minden fórum, amely eddig a kérdést tárgyalta: az értekezlet, a közlekedési bizottság, a tanács és végül a pénzügyi bizottság ritka egyértelműséggel foglalt állást az ajánlat elfogadása mellett és kétségtelen, hogy a közgyűlés is ugyanezen a nézeten lesz. A polgármester e tranzakció ügyes, tapintatos előkészítésével ismét elsőrangú üzletembernek bizonyult, akire a legnagyobb megnyugvással bízhatjuk városunknak felvirágoztatását. A művelet jelentőségét méltatja lapunk mai számában a *Szebeny Antal* dr. országgyűlési képviselő és fővárosi bizottsági tag tollából eredő cikk, amelyben az I. kerület vezére felkérésünkre volt szíves nézelelt elmondani.

Szigorú ítélettel sújtott a főváros tanácsa egy tejhamisítót, akiről kiderült, hogy vegyszerekkel és trágyalével kevert vizet öntött a tejbe. Az előjáróság a hamisítót 40 napi elzárásra és 1800 korona pénzbüntetésre ítélte volt és ezt az ítéletet a tanács most jóváhagyta. Az elítélt tejhamisító *Schwartz Lipót* nyíltai tejnagykereskedő, aki naponta nagy tejszállítmányokat küld a fővárosba. A vegyvizsgálat megállapította, hogy a tej felerészében egészségtelen anyagokkal telített vízzel van keverve, ily körülmények között nem esoda, ha a fővárosban az utóbbi időben rossz tejtől sokan mindenféle szájbetegeket kaptak. Az ilyen lelketlen hamisítókat nem lehet eléggé szigorúan büntetni, mert ezek napnap után valósággal veszélyeztetik a főváros lakosságának életét és egészségét. Érdekes, hogy a tanács jóváhagyó ítélet eltitkolása érdekében a tejhamisító részéről kísérletek történtek, és ebben segítségére volt a hamisítónak egy fővárosi bizottsági tag, aki ügyvédi minőségében közbenjárt a tanácsnál is — mint az ítélet mutatja — eredménytelenül. Mindenesetre furcsa, hogy egy városatya kapható legyen ilyen eljárásra. Talán jó volna ez alkalommal megfontolás tárgyává tenni vajjon egyáltalában megengedtessek egy városatyanak, hogy ügyvédi minőségében fővárosi hatóságoknál eljárjon. A *Schwartz Lipót* esete nem áll egymagában, de azért nem hisszük, hogy akadna még egy városatya, aki egy ily közveszélyes tejhamisító érdekében való intervenciót elvállalna. Tudomásunk szerint két előkelő ügyvéd városatya ugyanezt a megbízást a legnagyobb megbotránkozással visszautasította. És ez nem is lehet másképpen. A fórumon dörögni a tejhamisítás ellen és azután honorárium ellenében védeni a megrögzött tejhamisítót: oly eljárás, amelyet eléggé megbélyegezni alig lehet.

Az egységes nyolcórás záróra régi és — ismerjük el — igazságos követelése a kereskedelmi alkalmazottaknak, amely azonban az üzlettulajdonosok egy részének ellentétében mindig hajótörést szenvedett. Állandó torzskodás kútfeje volt ez a főnökök és alkalmazottak között és emlékezetes, hogy e differencia miatt néhány esztendő előtt ismételtlen valóságos ostromállapotok uralkodtak az esti órákban Budapesten. A terrorizmus útjáról aztán az alkalmazottak az alkudozás és rábeszélés terére léptek, de teljes célt elérni így sem tudtak. Végre *Bárczy István* polgármester vette kezébe az ügyet és tapintatos beavatkozásával létre is hozta a kívánt eredményt. A polgármester közös tanácskozásokra hívta össze a főnökegyesületeket, valamint az alkalmazottak szervezeteit és rábeszélésének és ügyességének végre sikerült az ellenfelek között békét teremteni. Megállapodás jött létre, mely szerint az egyesületekben képviselt üzlettulajdonosok kötelezik magukat, hogy üzleteiket a szombat kivételével Budapest egész területén esti 8 órakor bezárják. Ez az egységes záróra a külföld nagyobb városaiban már húzamosabb idő óta megvan honosítva. Persze el lehetünk arra készülvé, hogy még így is lesz egy csomó kereskedő, aki társainak lojalitását arra használja fel, hogy magának az üzlet tovább nyitvatartásából a többiek rovására hasznot verjen ki. Az ilyenekkel szemben nincs védekezés és a közönségnek az a része, amely ezekben a boltokban nyolc óra után fog vásárolni, ettől a szándékától eltántorítható nem lesz. Eppen ezért előre látható, hogy az üzletek ostroma és ablakok beverése ismét sorra kerül az olyan kereskedők ellen, akik túlteszik magukat a kollegialitás és üzleti tisztesség szabályain.

Nagyvárosok tejellátása cím alatt *Gerlei Lajos*, a Központi tejcsarnok-szövetkezet igazgatója közlése a budapesti kereskedelmi kamarához beterjesztett véleményes jelentését könyvalakjában. A munka kimerítő, alapos tanulmány erről az igen fontos és irodalmilag még kellőképpen fel nem dolgozott kérdéssről, és nagy alaposságánál és szakértő tárgyalási módszerénél fogva egyúttal szakirodalmunkra nézve nagy nyereséget jelent. *Gerlei* munkájában különös súlyt fordít a mind jobban elharapódzó tejhamisításra és javaslatokkal áll elő ennek megállítására és igazságos üldözésére tekintetben. A modern vegyészeti tudomány tételei alapján a tej összetételére előírt szabályok lényeges revideálását követeli és mindazokat az intézkedéseket ismerteti, amelyek a tejkereskedelemben szervezése tekintetében kívánatosak. Legfontosabb indítványa a tejhamisítás megállítására és a valódi hamisítók megbüntetése érdekében az, hogy *tejet kisinyben csakis zárt és a teljes tej megnevezését, valamint a szállító cégét feltüntető plomballal, vagy másként biztosított módon lezárt edényekben szabad árúítani*.

Gerleinek ez a munkája megérdemli, hogy vele az illetékes tényezők a legkomolyabban foglalkozzanak. *Gerlei* e munkája bizonyára helyes irányba fogja terelni fővárosunk tejellátását, ami közéletmezésünknek kétségtelenül egyik legfontosabb problémája.

TÖRLEY
TALISMAN-CASINO-RÉSERVÉ

3 év múlva

öné a zongora,
ha a Harmónia r. t.-nál bérli
Budapest, IV., Váci-utca 20.

Közgazdaság.

Az Élet- és Járadékbiztosító közgyűlése. A Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet, mint szövetkezet ápr. 29-én tartotta gróf Széchenyi Aladár elnökle alatt évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a szövetkezet tagjainak száma a lefolyt évben 12.666-ra szaporodott, a biztosított tőkeállomány pedig 29,733.815 koronát tesz ki. Az összes tartalékok alapszabályszerű dotálása és bőséges leírások után a részjegytőke szelvényeit 12 kor. 50 fillérrel (50%) váltják be. A tiszta nyereség 70%-át a biztosított tagok nyeresémosztalékalapjához csatolják, melynek még fel nem osztott része így 34,200 korona 28 fillérre fog rugni. Az 1906. évben belépett tagok az idén részesülnek először nyeresémosztalékban, mely az évi díj 50%-ának felel meg. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését és azoknak a fölmentvényt megadta. Új felügyelőbizottsági tagnak dr. Kovács Gyula udvari tanácsost, a Kereskedelmi Múzeum igazgatóját, új választmányi tagnak pedig Lisznyay-Damó Tihamér miniszteri tanácsost választották meg.

Első Leánykiházásító Egylet, mint szövetkezet. Gyermek- és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított 1863. Folyó évi április havában 1.935,300 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.384.900 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében 137,114 korona 20 fillér fizettetett ki. 1911. január 1-től április 30-ig bezárólag 7.131,500 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 5.804,200 korona értékű új kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 505,768 korona 42 fillér és az intézet fennállása óta 17,258,701 korona 45 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

Az Anker biztosító társaság. Az Anker élet- és járadékbiztosító társaság Bécsben f. hó 22-én tartotta gróf *Prokesch Osten Antal* elnökle alatt 52. rendes közgyűlését. A felolvasott számadási jelenték megállapítja, hogy az üzletkor állandó emelkedést mutat. Benyújtott 12,167 ajánlat 92,553.841 korona biztosított tőkére és 449,601 korona járadékra, mely számok bizonyítékul szolgálnak annak a bizalomnak, amelylyel a társadalomnak mind szélesebb rétegei a társaság irányában viseltetnek. A biztosítási állomány 90,008 szerződésben 596,142.373 korona tőkére és 1,701.779 korona járadékra emelkedett. A díjtartalékok, amelyek a biztosítottak követeléseinek fedezésére szolgálnak, az üzleti évben 12 és fél millió koronával emelkedtek. Az összes vagyon 195 millió koronára rug. A társaság által a biztosítási szerződésekből kifolyólag teljesített kifizetések, annak fennállása óta 1910. év végéig több mint 400 millió koronát tettek ki és ezek a számok mutatják, hogy »Az Anker« milyen hathatós mérvben felel meg gazdasági hivatásának. A tartalékok gazdag díjazása után az általános mérlegnek tiszta jövedelme 1,229.593 koronát tesz ki. A kölcsönös túléletési csoport-biztosítások 1910 évi felszámolásához a garantizált tőkének elérhetése végett a társaság alapjaitól 173,379 korona utaltatott át. A külön mérlegek alapján és a társaság jelentékeny hozzájárulásával a haláleseti biztosítások nyereségosztaléka gyanánt az 1910. évre 1,620.026 korona kerül kifizetésre. Ebből az egyes osztaléktervekre 35 százalék, 20 százalék, illetőleg a biztosítási tartam mérvéhez képest az évi díjnak 9 százaléktól 40.8 százalékgig terjedő összege fizettetik ki (a mult évi 30 százalék, 20 százalék, illetőleg 39.2